

European Treaty Series – no. 143

**DEN EUROPÆISKE KONVENTION
OM BESKYTTELSE
AF DEN ARKÆOLOGISKE ARV
(REVIDERET)**

Valletta, 16. januar 1992

Præambel

Europarådets medlemsstater og andre stater, der er part i den europæiske kulturkonvention og underskrivere heraf,

som tager i betragtning, at Europarådets mål er at tilvejebringe en nærmere forening mellem dets medlemmer særligt med henblik på at sikre og virkeliggøre de idealer og principper, som er deres fælles arvelod,

som under hensyn til den europæiske kulturkonvention, der blev underskrevet i Paris den 19. december 1954, i særdeleshed artikel 1 og 5,

som under hensyn til konventionen om beskyttelse af Europas arkitekturarv, der blev underskrevet i Granada den 3. oktober 1985,

som under hensyn til den europæiske konvention om lovovertrædelser vedrørende kulturværdier underskrevet i Delft den 23. juni 1985,

som under hensyn til den Parlamentariske Forsamlings anbefalinger vedrørende arkæologi og i særdeleshed anbefalingerne 848 (1978), 921 (1981) og 1072 (1988),

som under hensyn til anbefaling nr. R (89) 5 vedrørende beskyttelse og forstærkning af den arkæologiske arv i forbindelse med by- og landsplanlægningsaktiviteter,

som erindrer, at den arkæologiske arv er af afgørende betydning for menneskehedens historie,

som anerkender, at den europæiske arkæologiske arv, som dokumenterer oldtidshistorien, er alvorligt truet af forringelse på grund af det stigende antal større planlægningsordninger, naturrisici, hemmelige eller uvidenskabelige udgravninger og utilstrækkelig offentlig bevågenhed,

som bekræfter, at det er vigtigt at iværksætte passende administrative og videnskabelige tilsynsprocedurer, der hvor de endnu ikke eksisterer, og at behovet for at beskytte den arkæologiske arv bør afspejles i by- og landsplanlægning og kulturpolitik,

som fremhæver, at ansvaret for beskyttelse af den arkæologiske arv ikke alene påhviler den stat, der berøres direkte, men alle de europæiske lande, idet målet er at nedsætte risikoen for forringelse og fremme bevarelse ved at tilskynde til udveksling af eksperter og sammenligning af erfaringer,

som bemærker, at det er nødvendigt at implementere de principper, der er anført i den europæiske konvention om beskyttelse af den arkæologiske arv, der blev underskrevet i London den 6. maj 1969, som følge af udviklingen i planlægningspolitikken i de europæiske lande,

har aftalt følgende:

Definition af den arkæologiske arv

Artikel 1

- 1 Målet med denne (reviderede) konvention er at beskytte den arkæologiske arv som kilde til den europæiske kollektive hukommelse og som redskab for historiske og videnskabelige studier.
- 2 Til dette formål skal alle levn og genstande og alle andre spor af menneskeheden fra tidligere tider anses for at være elementer af den arkæologiske arv:
 - i hvis bevarelse og undersøgelse bidrager til at oprulle menneskets historie og dets forhold til naturen,
 - ii for hvilke udgravninger eller fund og andre metoder til forskning af menneskeheden og det tilhørende miljø udgør hovedkilder til information, og
 - iii som befinder sig i noget område, der er inden for parternes jurisdiktion.
- 3 Den arkæologiske arv omfatter strukturer, konstruktioner, bygningsgrupper, bopladser, flytbare genstande, monumenter af anden art samt den sammenhæng, hvori de er anbragt, uanset om beliggenheden er på land eller under vand.

Identificering af arven og beskyttelsesforanstaltninger

Artikel 2

Hver part forpligter sig til med midler, der er passende for den pågældende stat, at iværksætte et juridisk system til sikring af den arkæologiske arv, idet det foranlediges:

- i at der føres en opgørelse over dennes arkæologiske arv og udpeges beskyttede monumenter og arealer,
- ii at der oprettes arkæologiske reservater, selv der hvor der ikke er nogen synlige levn på jorden eller under vandet, til bevarelse af væsentlig dokumentation, som kan undersøges af senere generationer,
- iii at det gøres obligatorisk for finderer af tilfældige opdagelser af elementer af den arkæologiske arv at foretage anmeldelse til de kompetente myndigheder og stille disse til rådighed til undersøgelse.

Artikel 3

For at bevare den arkæologiske arv og garantere den videnskabelige betydning af det arkæologiske forskningsarbejde, forpligter hver part sig til:

- i at anvende fremgangsmåder til bemyndigelse af og tilsyn med udgravning og andre arkæologiske aktiviteter med henblik på:
 - a at forhindre enhver ulovlig udgravning eller fjernelse af elementer af den arkæologiske arv,

- b at sikre, at arkæologiske udgravninger og prospektering foretages på videnskabelig vis og under forudsætning af at:
 - der så vidt muligt anvendes ikke-ødelæggende undersøgelsesmetoder,
 - elementerne af den arkæologiske arv ikke afdækkes eller efterlades blottet under eller efter udgravningen, uden at der sørges for korrekt bevaring, fredning og styring heraf,
- ii at sikre, at udgravninger og andre potentielt ødelæggende teknikker alene udføres af kvalificerede og særligt bemyndigede personer,
- iii at gøre brug af metaldetektorer og andet sporingsudstyr eller anden fremgangsmåde til arkæologisk undersøgelse til genstand for en specifik forudgående bemyndigelse, når det forudses af statens nationale lovgivning.

Artikel 4

Hver part forpligter sig til at implementere foranstaltninger til fysisk beskyttelse af den arkæologiske arv, idet det, i det omfang omstændighederne kræver det, foranlediges:

- i at myndighederne erhverver eller med andre passende midler beskytter arealer, der påtænkes at udgøre arkæologiske reservater.
- ii at den arkæologiske arv fredes og vedligeholdes, helst på det oprindelige fundsted,
- iii at der etableres passende opbevaringssteder til arkæologiske levn, som er fjernet fra deres oprindelige beliggenhed.

Integreret fredning af den arkæologiske arv

Artikel 5

Hver part forpligter sig til:

- i at søge at forene og kombinere arkæologiens og udviklingsplanernes respektive krav ved at sikre, at arkæologer deltager:
 - a i planlægning af de politikker, der er udformet til at sikre velafbalancerede strategier til beskyttelse, fredning og forstærkning af fundsteder af arkæologisk interesse,
 - b i de forskellige stadier af udbygningsplanerne,
- ii at sikre, at arkæologer, by- og regionplanlæggere systematisk konsulterer hinanden med henblik på at gøre det muligt at:
 - a ændre udviklingsplaner, der med sandsynlighed vil få en negativ indvirkning på den arkæologiske arv,

-
- b afsætte tilstrækkelig tid og ressourcer til en passende videnskabelig undersøgelse af fundstedet og til offentliggørelse af resultaterne heraf,
 - iii at sikre, at vurderingen af miljøpåvirkningerne og de heraf følgende beslutninger fuldt ud tager hensyn til arkæologiske fundsteder og deres omgivelser,
 - iv at sørge for, når elementer af den arkæologiske arv er blevet fundet under bygge- og anlægsarbejder, at de bliver fredet på deres oprindelige fundsted, når det er muligt,
 - v at sikre, at åbningen af arkæologiske fundsteder for offentligheden, særligt eventuelle strukturelle indretninger, der er nødvendige for at modtage et stort antal besøgende, ikke påvirker den arkæologiske og videnskabelige karakter af sådanne fundsteder og deres omgivelser negativt.

Finansiering af arkæologisk forskning og fredning

Artikel 6

Hver part forpligter sig til:

- i at sørge for offentlig økonomisk støtte til arkæologisk forskning fra nationale, regionale og lokale myndigheder i overensstemmelse med deres respektive kompetence,
- ii at forøge de materielle ressourcer til redningsarkæologi:
 - a ved at træffe passende foranstaltninger for at sikre, at der afsættes midler i større offentlige og private udbygningsplaner fra henholdsvis statslige eller private ressourcer til at dække de samlede omkostninger i forbindelse med eventuelle nødvendige relaterede arkæologiske aktiviteter,
 - b ved at afsætte midler i budgettet for disse planer på samme måde som for undersøgelser af påvirkninger nødvendiggjort af miljømæssige og regionplanlægningsmæssige forholdsregler, til foreløbige arkæologiske undersøgelser og prospektering, til en kortfattet videnskabelig optegnelse samt til fuld offentliggørelse og registrering af resultaterne.

Indsamling og udbredelse af videnskabelig information

Artikel 7

Med det formål at lette undersøgelse og udbredelse af viden om arkæologiske fund, forpligter hver part sig til:

- i at udarbejde eller opdatere undersøgelser, opgørelser og kort over arkæologiske fundsteder i områder inden for dennes jurisdiktion,
- ii at træffe alle praktiske foranstaltninger for at sikre udfærdigelse efter arkæologiske aktiviteter af en kortfattet videnskabelig optegnelse, der kan offentliggøres, før den nødvendige altomfattende offentliggørelse af specialiserede undersøgelser.

Artikel 8

Hver part forpligter sig til:

- i at lette den nationale og internationale udveksling af elementer af den arkæologiske arv til professionelle videnskabelige formål, idet der tages passende skridt til at sikre, at en sådan udbredelse på ingen måde forringer den kulturelle og videnskabelige værdi af disse elementer,
- ii at fremme indsamling i en fælles pulje af information om arkæologisk forskning og igangværende udgravninger og at bidrage til organiseringen af internationale forskningsprogrammer.

Fremme af offentlig bevågenhed**Artikel 9**

Hver part forpligter sig til:

- i at gennemføre uddannelsesmæssige initiativer med henblik på at vække og udvikle en bevågenhed i offentligheden om værdien af den arkæologiske arv for forståelsen af fortiden og om truslerne mod denne arv,
- ii at fremme offentlig adgang til vigtige elementer af den arkæologiske arv, særligt fundsteder, og tilskynde til udstilling for offentligheden af passende udvalg af arkæologiske genstande.

Forebyggelse af ulovlig udbredelse af elementer af den arkæologiske arv**Artikel 10**

Hver part forpligter sig til:

- i at sørge for, at de relevante offentlige myndigheder og videnskabelige institutioner indsamler information i en fælles pulje om eventuelle ulovlige udgravninger, der identificeres,
- ii at informere de kompetente myndigheder i oprindelsesstaten, som er part i nærværende konvention, om ethvert tilbud, der mistænkes for at stamme enten fra ulovlige udgravninger eller uretmæssigt fra officielle udgravninger, og at udlevere de nødvendige oplysninger herom,
- iii at tage de nødvendige skridt for at sikre, at museer og lignende institutioner, hvis indkøbspolitik er under statslig kontrol, ikke erhverver elementer af den arkæologiske arv, der mistænkes for at stamme fra ukontrollerede fund eller ulovlige udgravninger eller uretmæssigt fra officielle udgravninger,
- iv for så vidt angår museer og lignende institutioner, der er beliggende på en parts territorium, men hvis indkøbspolitik ikke er under statslig kontrol:
 - a at videregive ordlyden af nærværende (reviderede) konvention til dem,

-
- b at gøre alt, hvad der er muligt, for at sikre, at de pågældende museer og institutioner respekterer de i afsnit 3 overfor anførte principper:
 - v i videst muligt omfang at begrænse overdragelsen af elementer af den arkæologiske arv, der stammer fra ukontrollerede fund eller ulovlige udgravninger eller uretmæssigt fra officielle udgravninger gennem uddannelse, oplysning, årvågenhed og samarbejde.

Artikel 11

Bestemmelserne i nærværende (reviderede) konvention påvirker ikke eksisterende eller fremtidige bilaterale eller multilaterale traktater mellem parterne vedrørende ulovlig udbredelse af dele af den arkæologiske arv eller tilbagelevering heraf til den retmæssige ejer.

Gensidig teknisk og videnskabelig assistance

Artikel 12

Parterne forpligter sig til:

- i at yde gensidig teknisk og videnskabelig assistance gennem indsamling af erfaring i en fælles pulje og udveksling af eksperter for så vidt angår forhold vedrørende den arkæologiske arv,
- ii at tilskynde til udveksling af specialister i bevarelse af den arkæologiske arv, herunder de ansvarlige for yderligere uddannelse, i henhold til den relevante nationale lovgivning eller internationale aftaler, de er bundet af.

Kontrol med anvendelsen af den (reviderede) konvention

Artikel 13

I forbindelse med nærværende (reviderede) konvention skal et ekspertudvalg nedsat af Europarådets Ministerkomité i henhold til artikel 17 i Europarådets statut overvåge anvendelsen af den (reviderede) konvention og i særdeleshed:

- i rapportere løbende til Europarådets Ministerkomité om status for politikkerne til sikring af den arkæologiske arv i de stater, der er part i den (reviderede) konvention, og om implementeringen af de principper, som den (reviderede) konvention udtrykker,
- ii komme med forslag over for Europarådets Ministerkomité til tiltag til implementering af den (reviderede) konventions bestemmelser, herunder multilaterale aktiviteter, revidering eller ændring af den (reviderede) konvention og oplysning til offentligheden om formålet med den (reviderede) konvention,
- iii komme med anbefalinger til Europarådets Ministerkomité vedrørende invitationer til stater, der ikke er medlemmer af Europarådet, om at tiltræde nærværende (reviderede) konvention.

Afsluttende bestemmelser**Artikel 14**

- 1 Nærværende (reviderede) konvention er åben for underskrift af Europarådets medlemsstater og andre stater, der er part i den europæiske kulturkonvention.

Den er undergivet ratifikation, accept eller godkendelse. Ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumenter skal deponeres hos Europarådets generalsekretær.

- 2 Ingen stat, der er part i den europæiske konvention om beskyttelse af den arkæologiske arv underskrevet i London den 6. maj 1969 kan deponere sit ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrument, medmindre denne allerede har opsagt nævnte konvention eller opsiger den samtidig hermed.
- 3 Nærværende (reviderede) konvention træder i kraft seks måneder efter den dato, hvor fire stater, herunder mindst tre af Europarådets medlemsstater, har givet deres samtykke til at være bundet af den (reviderede) konvention i overensstemmelse med bestemmelserne i de foregående afsnit.
- 4 Såfremt opsigelse af konventionen af 6. maj 1969 ved anvendelse af de to foregående afsnit ikke træder i kraft samtidig med ikrafttrædelsen af nærværende (reviderede) konvention, kan en kontraherende stat ved deponeringen af sit ratifikations-, accept-, eller godkendelsesinstrument, erklære, at vedkommende vil fortsætte med at anvende konventionen af 6. maj 1969, indtil ikrafttrædelsen af nærværende (reviderede) konvention.
- 5 For enhver underskrivende stat, som efterfølgende giver sit samtykke til at være bundet af den (reviderede) konvention, træder denne i kraft seks måneder efter datoen for deponering af ratifikations-, accept-, eller godkendelsesinstrumentet.

Artikel 15

- 1 Efter nærværende (reviderede) konventions ikrafttræden kan Europarådets Ministerkomité invitere enhver anden stat, der ikke er medlem af rådet og det Europæiske Økonomiske Fællesskab, til at tiltræde nærværende (reviderede) konvention ved en beslutning truffet med det i § 20.d. i Europarådets statut fastsatte flertal og ved en enstemmig afstemning blandt repræsentanterne for de kontraherende stater, der er berettiget til at sidde i komitéen.
- 2 For enhver tiltrædende stat eller, hvis det tiltræder, det Europæiske Økonomiske Fællesskab, træder nærværende (reviderede) konvention i kraft seks måneder efter datoen for deponering af tiltrædelsesinstrumentet hos Europarådets generalsekretær.

Artikel 16

- 1 Enhver stat kan på underskriftstidspunktet eller på tidspunktet for deponering af ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrumentet angive det eller de territorier, som nærværende (reviderede) konvention finder anvendelse på.

- 2 Enhver stat kan på et senere tidspunkt ved en erklæring stilet til Europarådets generalsekretær udvide anvendelsen af nærværende (reviderede) konvention til ethvert andet territorium, der er angivet i erklæringen. For et sådant territorium træder den (reviderede) konvention i kraft seks måneder efter datoen for generalsekretærens modtagelse af erklæringen.
- 3 Enhver erklæring, der afgives i henhold til de to foregående afsnit, kan for så vidt angår ethvert territorium, der er angivet i erklæringen, tilbagekaldes ved meddelelse stilet til generalsekretæren. Tilbagekaldelsen træder i kraft seks måneder efter datoen for generalsekretærens modtagelse af en sådan meddelelse.

Artikel 17

- 1 Enhver part kan til enhver tid opsige nærværende (reviderede) konvention ved meddelelse stilet til Europarådets generalsekretær.
- 2 En sådan opsigelse træder i kraft seks måneder efter datoen for generalsekretærens modtagelse af en sådan meddelelse.

Artikel 18

Europarådets generalsekretær skal underrette Europarådets medlemsstater, andre stater, der er part i den europæiske kulturkonvention og enhver stat eller det Europæiske Økonomiske Fællesskab, som har tiltrådt eller er blevet inviteret til at tiltræde nærværende (reviderede) konvention om:

- i enhver underskrift,
- ii deponering af ethvert ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument,
- iii enhver ikrafttrædelsesdato for nærværende (reviderede) konvention i henhold til artikel 14, 15 og 16.
- iv enhver anden handling, meddelelse eller henvendelse vedrørende nærværende (reviderede) konvention.

Til bekræftelse heraf har undertegnede, der er behørigt bemyndiget hertil, underskrevet nærværende reviderede konvention.

Udfærdiget i Valletta den 16. januar 1992 på engelsk og fransk, idet begge versioner har samme gyldighed, i et enkelt eksemplar, som deponeres i Europarådets arkiver. Europarådets generalsekretær fremsender bekræftede kopier til hver medlemsstat af Europarådet, til de andre stater, der er part i den europæiske kulturkonvention og til enhver stat, der ikke er medlem, eller til det Europæiske Økonomiske Fællesskab, der er blevet inviteret til at tiltræde nærværende (reviderede) konvention.